

UCHWAŁA Nr 170/XXX/2009
Rady Gminy Małkinia Górna
z dnia 10 czerwca 2009 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2009 – 2015.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt.13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2008 roku Nr 115 poz. 728 z późn. zm.) Rada Gminy Małkinia Górna uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2009 – 2015, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Małkinia Górna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr 170/XXX/2009
Rady Gminy Małkinia Górna
z dnia 10 czerwca 2009 roku

**GMINNY SYSTEM PRROFILAKTYKI
I OPIEKI NAD DZIECKIEM I
RODZINĄ W GMINIE MAŁKINIA
GÓRNA NA LATA 2009 – 2015**

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym i głównym środowiskiem wychowawczym, wpływa na osobowość człowieka, jego życie i rozwój. Jest miejscem, w którym doświadcza się pierwszych kontaktów z otoczeniem, zaczyna się poznawać i rozumieć wartości społeczne, a na ich podstawie buduje się własny system norm i zachowań. Rodzina spełnia określone zadania wobec swoich członków ale także wobec całego społeczeństwa. Wychowanie dzieci leży w interesie zarówno rodziny jak i społeczeństwa. Polityka prorodzinna powinna być podstawą każdego działania społecznych, mieć charakter długofalowy, systemowy i kompleksowy.

Prawidłowe funkcjonowanie rodziny wymaga odpowiednich warunków, o które obecnie jest niełatwo. Trudności i kłopoty w racjonalnym prowadzeniu gospodarstwa domowego odbija się niekorzystnie na członkach rodziny, a zwłaszcza na dzieciach. Niewłaściwa atmosfera życia rodzinnego – rozbiecie rodziny, alkoholizm, narkomania, konkubinat, niewłaściwy stosunek do dzieci, przemoc psychiczna i fizyczna sprawia, że dziecko jest niewłaściwie przystosowane do życia społecznego. Dotyczy to głównie rodzin najsłabszych, o niskim poziomie wykształcenia, pochodzących ze środowisk wiejskich, małomiasteczkowych, wielodzietnych oraz z osobami niepełnosprawnymi. Dlatego też kompensowanie braków wychowania rodzinnego, jak również szeroko zakrojona profilaktyka jest podstawowym zadaniem instytucji i organizacji pomagającym rodzinom. Kompleksowa pomoc rodzinie, z wykorzystaniem wszystkich elementów i z pamięcią o dzieciach w tej rodzinie, daje szansę na znaczną poprawę funkcjonowania dzieci, na lepszy start. Pozwoli wyrównać dziecku szanse, sprawić, że samoocena dziecka poprawi się.

Przez kompleksową pomoc rodzinie w rozwiązywaniu trudnych problemów można osiągnąć trwałą poprawę sytuacji dzieci, pozwolić im pomyślnie przetrwać trudny okres rodzinny i rozwojowy. Można także wzbudzić w nich wiarę we własne możliwości i określić stosowny dla nich poziom dążeń i aspiracji. Pomoc rodzinie powinna prowadzić do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, do życiowego usamodzielniania się rodzin poprzez wykorzystanie własnych możliwości, uprawnień i zasobów rodziny w integracji ze środowiskiem. Pomoc powinna być ukierunkowana na wykorzystanie potencjałów własnych rodziny, na wsparcie rodziny w jej naturalnym środowisku przy aktywnym udziale środowiska lokalnego, Kościołów oraz organizacji pozarządowych. Zintegrowane działania pomocowe powinny zapobiegać sytuacjom trudnym, marginalizacji rodzin oraz powinny służyć odbudowie, podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Zadanie to winno by realizowane przede wszystkim przez :

- diagnozę i profilaktykę problemów społecznych ;
- wzmocnienie i wyzwolenie zasobów tkwiących w rodzinach;
- wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, edukacja rodziców;
- poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi;
- zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Gminy;

Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną został przygotowany w oparciu o priorytety określone w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Małkinia Górna na lata 2008 – 2015 z uwzględnieniem zadań zawartych w tym dokumencie i stanowi bazę do opracowania szczegółowych programów na rzecz rodzin.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Poprawa jakości życia rodzin w Gminie Małkinia Górna poprzez rozwój aktywności własnej oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny

Zasady ogólne systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

1. Ochrona praw rodziny i dziecka,
2. Pierwszeństwo prawa dziecka do życia w zdrowej rodzinie,
3. Kompleksowość działań podmiotów publicznych i niepublicznych na rzecz rodziny,
4. Pierwszeństwo dziecka do ochrony i praw – zwłaszcza niepełnosprawnego oraz zagrożonego ubóstwem, degradacją i marginalizacją społeczną,
5. Edukacja podstawowym warunkiem rozwoju jednostkowego i zbiorowego – priorytet dla rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności każdego dziecka,
6. Profilaktyka przed interwencją w rozwiązywaniu problemów rodziny i młodego

- pokolenia,
7. Preferowanie i promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą, opartych na elastyczności i kompleksowości,
 8. Wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych,

Cele systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

1. Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin,
2. przeciwdziałanie stanom degradacji społecznej, bezradności społecznej,
3. Kompensowanie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci,
4. promowanie zdrowego stylu życia,
5. integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz prewencja, likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży,
6. rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwaniu potencjału intelektualnego, twórczego i społecznego ludzi młodych,
7. ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, deprawacją oraz przestępczością,

Priorytety systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

1. Eliminowanie czynników sprzyjających wykluczeniu rodzin,
2. Rozwój programów ochrony zdrowia dziecka i młodzieży,
3. Tworzenie infrastruktury instytucjonalno – wspomagającej i finansowej wspomagającej programy integracji międzypokoleniowej, włączanie w życie społeczności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ludzi z deficytami edukacyjno – wychowawczymi i nieprzystosowanych społecznie,
4. Tworzenie zintegrowanych programów przeciwdziałania przemocy, wykolejenia i przestępczości młodego pokolenia.

Główne obszary działań dla poprawy sytuacji rodzin i dzieci

w Gminie Małkinia Górna.

Cele i zadania.

- Pomoc i wsparcie dla rodziny – funkcjonowanie rodziny
- Sytuacja materialna rodziny
- Zapobieganie patologizacji rodziny
- Edukacja i Wychowanie
- Sport, rekreacja i wypoczynek
- Ochrona zdrowia i promowanie zdrowego stylu życia

POMOC I WSPARCIE DLA RODZINY – FUNKCJONOWANIE RODZINY

Cel : Wzmacnianie zasobów rodziny.

Zadania :

- poznawanie środowiska lokalnego i pozyskiwanie informacji na temat warunków życia rodzin i młodzieży, wskazanie obszarów wymagających interwencji kryzysowej;
- inicjowanie i realizowanie programów służących rozwojowi rodzin, dzieci i młodzieży;
- wzmacnianie czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego, świadczenie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w środowisku lokalnym;
- świadczenie poradnictwa specjalistycznego rodzinom mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Cel : Ustawiczne wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zadania :

- aktywizacja rodziców w proces wychowawczy – dydaktyczny dzieci i młodzieży;
- uruchomienie, wspieranie edukacji i poradnictwa rodziców w zakresie diagnozy zagrożeń i uzależnień u dzieci i młodzieży;
- organizowanie zajęć o charakterze informacyjno – warsztatowym na terenie placówek

- oświatowych poświęconych poszerzeniu wiedzy rodziców dotyczącej potrzeb, możliwości i warunków rozwojowych dzieci i młodzieży
- budowanie i wzmacnianie form dziennej opieki nad dziećmi.

SYTUACJA MATERIALNA RODZINY

Cel : Podniesienie jakości życia rodzin, poprawa warunków materialno – bytowych.

Zadania :

- diagnozowanie i monitoring warunków i jakości życia rodziny,
- rozbudowa zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego,
- wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem – świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej z zakresu pomocy społecznej,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich opłacania należności za posiłki w szkole,
- podejmowanie działań w ramach programów rządowych w tym : dożywianie dzieci i młodzieży,
- rozwój systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodziny lub mieszkającymi z osobami starszymi.

ZAPOBIEGANIE PATOLOGIZACJI RODZINY

Cel : Powszechna znajomość i przestrzeganie praw dziecka w rodzinie.

Zadania :

- promocja i upowszechnianie wiedzy na temat praw dziecka,
- edukacja w zakresie ochrony praw dziecka i skutków ich nieprzestrzegania, skierowana do rodziców, nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników administracji samorządowej, policji, duchowieństwa,
- rozpowszechnianie ulotek, publikacji, prowadzenie szkoleń, warsztatów dotyczących problematyki ochrony dziecka przed przemocą,
- uaktywnienie środowisk lokalnych i sąsiedzkich, włączenie do pracy Kościołów i związków wyznaniowych – tworzenie lokalnych koalicji zajmujących się ochroną

dzieci przed przemocą.

Cel : Upowszechnianie wiedzy dotyczącej systemu pomocy dla rodzin w kryzysie.

Zadania :

- aktywizacja instytucji pomocowych w informowaniu o własnej działalności,
- prowadzenie akcji promocyjnych i informacyjnych na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysu. Upowszechnianie informacji o placówkach udzielających pomocy,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa i doradztwa rodzinnego.

Cel : Profilaktyka i zmniejszenie zagrożeń uzależnieniami. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności siebie dzieci i młodzieży.

Zadania :

- promocja programów edukacyjnych profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży – nikotyna, alkohol, narkotyki,
- kontrola przestrzegania zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu wśród dzieci i młodzieży,
- ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniami w rodzinie, promocja programów profilaktyczno – edukacyjnych realizowanych z Policją,
- wspieranie programów ilustrujących zagrożenia współczesności, sposoby prewencji i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczących odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną,
- rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin z problemami uzależnień oraz wsparcia osób współuzależnionych,
- tworzenie grup wsparcia.

Cel : Doskonalenie instytucjonalnego systemu reagowania w sytuacjach kryzysowych i patologicznych.

Zadania :

- szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- szkolenia dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników socjalnych na temat profilaktyki i leczenia uzależnień.

Cel : Przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży.

Zadania :

- rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym,
- zapewnienie ofiarom przemocy bezpłatnej pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej,
- diagnoza skali zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży,
- promocja działalności programu *Niebieska Linia* oraz *Telefonu Zaufania*,
- doskonalenie kadry placówek powołanych do udzielania pomocy ofiarom i sprawcom przemocy,
- aktywizacja społeczności lokalnej na rzecz przeciwdziałania dewiacjom i patologii wśród dzieci i młodzieży.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Cel : Wzbogacanie standardowej oferty dydaktycznej.

Zadania :

- wyrównywanie szans edukacyjnych, tworzenie warunków do zwiększenia liczby zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- wydłużenie czasu pracy świetlic szkolnych,
- zwiększenie liczby działających szkolnych kół zainteresowań,
- wspieranie osób niepełnosprawnych w kontynuowaniu nauki,
- włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i socjalnego,
- wspieranie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia,
- szkoła jako placówka integrująca wiedzę z różnych dziedzin, służąca wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, ucząca krytycyzmu oraz angażująca i przygotowująca uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny, społeczności,
- wypracowanie procedury efektywnej selekcji, wyróżniania, nagradzania i monitoringu

rozwoju młodzieży uzdolnionej,

Cel : Wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania.

Zadania :

- kontynuowanie, wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży,
- inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego,
- wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego i szerszych zbiorowości,

SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

Cel : Rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo – rekreacyjnych.

Zadania :

- współpraca z klubami sportowymi,
- wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej,
- wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo – rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- wykorzystanie gminnej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży,
- wspieranie różnych form turystyki lokalnej i krajowej,
- w okresie wakacyjnym zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

OCHRONA ZDROWIA I PROMOWANIE ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Cel : Rozwijanie społecznej świadomości i umiejętności podejmowania działań na rzecz utrzymania i poprawy zdrowia

Zadania :

- prowadzenie i promocja działań z zakresu profilaktyki zdrowia,
- prowadzenie w szkołach podstawowych i gimnazjach programu edukacji zdrowotnej,
- kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych,
- organizacja imprez, festynów i konkursów o charakterze gminnym propagującym wartości zdrowotne oraz zdrowy styl życia,

Cel : Kształtowanie właściwych postaw i zachowań wobec zagrożeń i chorób cywilizacyjnych.

Zadania :

- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów i ich rodziców na temat zagadnień dotyczących HIV i AIDS, narkomanii oraz edukacji seksualnej,
- zapobieganie zachowaniom ryzykownym i promowanie zachowań prozdrowotnych w miejscach spotkań młodzieży – kluby, dyskoteki.

Cel : Zapewnienie odpowiedniej jakości i dostępności opieki zdrowotnej w środowisku rodzinnym i pozarodzinnym.

Zadania :

- zapewnienie dostępu do poradnictwa w ramach podstawowej opieki zdrowotnej oraz opieki psychologiczno – pedagogicznej w szkołach,
- przeprowadzenie cyklicznych badań stanu zdrowia i sprawności młodego pokolenia,
- realizacja zadań ochrony zdrowia publicznego – higiena, szczepienia ochronne,
- realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkołach – wady postawy, wady wzroku, uzależnienia, prawidłowe żywienie,
- podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej w zakresie higieny i bezpieczeństwa ciąży.

Cel : Uzupełnienie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.

Zadania :

- opracowanie gminnej bazy danych dzieci niepełnosprawnych,
- wspieranie programów kształtujących tolerancję społeczną wobec osób niepełnosprawnych, umożliwiających integrację dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi.
- Wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących niepełnosprawną młodzież do samodzielnego i niezależnego życia.

REALIZATORZY PROGRAMU

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Małkini Górnej
- Urząd Gminy w Małkini Górnej
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
- Biblioteka Publiczna
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Małkini Górnej
- Szkoły Podstawowe
- Publiczne Gimnazja
- Przedszkole Samorządowe
- Policja
- Straż Gminna
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
- Kościoły
- Organizacje Pozarządowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

Działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną finansowane będą głównie z budżetu gminy Małkinia Górna, środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych : rządowych, pozarządowych, programów celowych.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Opracowany program jest dokumentem, który może podlegać okresowym weryfikacjom i modyfikacjom w niezbędnym zakresie, dostosowanym do zmieniającej się rzeczywistości i przepisów prawa.

Zadania zawarte w Programie będą realizowane w zależności od posiadanych środków własnych i pozyskanych z zewnątrz.